

การค้นคว้าและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประวัติความเป็นมาของระบบการเลื่อนชั้นโดยอัตโนมัติ

โครงการเลื่อนชั้นโดยอัตโนมัติเป็นโครงการที่จัดขึ้นเพื่อขจัดปัญหาการสูญเปล่าทางการศึกษาในค่านที่นักเรียนสอบตกเป็นจำนวนมาก เกือบทุกประเทศต้องประสบกับปัญหานี้ ดังนั้นระบบวัดผลประเภทนี้จึงได้แพร่หลายไปในที่ต่าง ๆ ทั้งในทวีปอเมริกา ยุโรป และเอเชีย

อาจกล่าวได้ว่า สหรัฐอเมริกาเป็นประเทศแรกที่เริ่มใช้ระบบการเลื่อนชั้นโดยอัตโนมัติ ซึ่งเริ่มในปี ค.ศ. 1932 ทั้งนี้เนื่องจากประสบกับปัญหานักเรียนสอบตกเป็นจำนวนมาก บางโรงเรียนมีนักเรียนสอบตกถึงร้อยละ 50 ของจำนวนนักเรียนที่เข้าสอบ จากการศึกษาของ Beck, Cook และ Kearney¹ พบว่า สาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักเรียนซ้ำชั้นเป็นจำนวนมากนั้นเนื่องมาจากการวัดผลในโรงเรียนเข้มงวดเกินไป ระหว่างปี ค.ศ. 1875-1925 นักการศึกษาหลายท่านได้เสนอให้มีการเปลี่ยนแปลงระบบวัดผล โดยชี้ให้เห็นข้อบกพร่องของการให้นักเรียนเรียนซ้ำชั้น ซึ่งสรุปได้ดังนี้คือ

1. Otto และ Estes² กล่าวว่า เด็กควรได้เลื่อนชั้นไปเรียนในระดับที่เกี่ยวข้อง

¹Robert H. Beck, Walter W. Cook, and Nolan C. Kearney, Curriculum in the Modern Elementary School (2 nd. ed.; N. J.: Englewood Cliffs, Prentice-Hall, Inc., 1960), p. 41.

²Henry J. Otto, and Dwain M. Estes, "A Celerated Retarded Programs," Encyclopedia of Educational Research, Edited by Chester W. Harris (New York: Macmillan Company, 1960), pp. 4-12.

กับเพื่อนรุ่นเดียวกัน เพื่อจะได้ไม่เป็นปัญหาในด้านการปรับตัว การให้เด็กเข้าชั้นไม่ช่วยให้เกิดผลกำไรทางการศึกษา ทั้งนี้เพราะว่าความล้มเหลวทางการเรียนจะทำให้เด็กเกิดความคับข้องใจ มีปมค้อย ท้อถอย และขาดความเชื่อมั่นในตนเอง อันจะนำไปสู่ปัญหาทางค่านิยมอื่น ๆ

2. Cooper³ กล่าวว่า การเรียนซ้ำชั้นไม่ทำให้นักเรียนเกิดความสามารถพิเศษขึ้นแต่อย่างใด สิ่งสำคัญขึ้นอยู่กับเตรียมเด็กในระยะเริ่มแรก คือชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หากเด็กมีสัมฤทธิ์ผลในการเรียนที่ศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 แล้ว ในชั้นต่อ ๆ ไปก็จะประสบความสำเร็จด้วย อิทธิพลต่าง ๆ ที่ถูกรวมตัวเด็กจะมีผลกระทบกระเทือนต่อการเรียนทั้งในทางบวกและทางลบ ดังนั้นครูควรหาทางส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาไปพร้อม ๆ กัน

3. การทำให้นักเรียนซ้ำชั้นจะก่อให้เกิดปัญหาทางด้านการปรับตัว คือ เด็กจะไม่เป็นที่ยอมรับของเพื่อน ทั้งนี้เพราะตนเองมีอายุมากกว่า ด้วยเหตุนี้จึงควรให้เด็กได้เรียนตามศักยภาพของตน ให้งานที่เหมาะสมกับระดับสติปัญญา เพื่อจะได้เป็นที่ยอมรับของเพื่อนในความสำเร็จที่ตนได้กระทำขึ้น⁴

เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาการเลื่อนชั้นโดยมิให้เด็กต้องซ้ำชั้นเป็นจำนวนมาก นักการศึกษาหลายท่านได้เสนอแนะวิธีการเลื่อนชั้นในแบบต่าง ๆ ดังนี้คือ⁵

³Kenneth S. Cooper, "Change, Diversity, Similarity," National Elementary Principal, 36 (October, 1965), 8-9.

⁴Williams G. Hollister, and Caroline A. Chandler, "When Feeling Storms Becloud the Learning Process," N.E.A. Journal, 51 (November, 1962), 20.

⁵Beck, Cook, and Kearney, op. cit., p. 40.

1. การเลื่อนชั้นปีละ 2 ครั้ง (Semi-annual Promotion) โดยจัดแบ่งแต่ละชั้นออกเป็นสองพวก เช่นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จะแบ่งเป็นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก. และชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ข. นักเรียนจะต้องเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ข. ก่อน เมื่อเรียนได้ครึ่งปีมีความสามารถไ้ระดับที่กำหนดไว้จึงจะเลื่อนไปเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก. ต่อไป ถ้าความรู้อยังไม่ไ้ระดับก็จะต้องเรียนซ้ำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ข. อีก ซึ่งเสียเวลาเพียงครึ่งปีเท่านั้น สำหรับเด็กที่เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก. ครบ 6 เดือนมีความรู้ไ้ระดับที่กำหนดไว้ก็จะเลื่อนไปเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ข. และ 2 ก. ตามลำดับ

2. การเลื่อนชั้นปีละ 4 ครั้ง (Quarterly Promotion) มีลักษณะคล้ายกับการเลื่อนชั้นปีละสองครั้ง แต่ต่างกันที่ชั้นหนึ่ง ๆ จะแบ่งออกเป็น 4 พวก คือ ก. ข. ค. ง. เด็กที่เริ่มเรียนจะต้องเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ง. ก่อน เมื่อเรียนได้ 3 เดือนมีความรู้อยู่ในระดับที่กำหนดไว้จึงให้เลื่อนไปเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก. เมื่อเรียนไปอีก 3 เดือนเห็นว่าสามารถจะเรียนต่อไปได้ก็ให้เลื่อนไปเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ข. และชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก. ตามลำดับจนครบ 1 ปี เมื่อจะเลื่อนไปเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก็ให้เริ่มตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ง. เช่นเดียวกัน ในลักษณะเช่นนี้เด็กจะซ้ำชั้นเพียง 3 เดือนเท่านั้น

3. การให้เลื่อนชั้นเป็นการทดลอง (Trial Promotion) เพื่อให้ให้นักเรียนขึ้นไปทดลองเรียนในชั้นใหม่ประมาณ 1-2 เดือน ถ้าสามารถเรียนได้ก็ให้เรียนต่อไป หากเห็นว่าไม่สามารถจะเรียนต่อไปได้ ก็ให้กลับมาเรียนซ้ำชั้นเดิม

4. การเลื่อนชั้นโดยอัตโนมัติ (Automatic Promotion) เป็นการเลื่อนชั้นแบบไม่มีการสอบไล่ปลายปี ซึ่ง Elsbree⁶ ได้กล่าวไว้ว่า เป็นนโยบายที่ไม่มีการสอบตก (No-failure Policy) เป็นการจัดโปรแกรมการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดผลที่

⁶Willard S. Elsbree, Elementary School Administration and Supervision (New York: American Book Company, 1951), p. 141.

ยึดหลักพัฒนาการของเด็ก กล่าวคือ เด็กที่ยังไม่พร้อมก็สามารถเลื่อนไปเรียนในชั้นต่อไปได้ โดยมีครูคนเดียวกันติดตามไปให้ความช่วยเหลือ มีการจัดโปรแกรมการสอนซ่อมเสริมเพื่อช่วยเหลือเด็กที่เรียนช้า การเลื่อนชั้นโดยอัตโนมัติมีชื่อเรียกหลายอย่าง เช่น การเลื่อนชั้นแบบต่อเนื่อง (Continuous Promotion) การเลื่อนชั้นแบบกลไก - (Mechanical Plan of Promotion) ซึ่งหมายถึงการเลื่อนชั้นโดยไม่มี การสอบไล่ ปลายปีทั้งสิ้น

สมาคมการศึกษาของสหรัฐอเมริกา (National Education Association) ได้ทำการสำรวจข้อคิดเห็นของครูในโรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศที่มีก่อนนโยบายการเลื่อนชั้น ผลปรากฏดังนี้คือ?

005736

ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการเลื่อนชั้น	จำนวนครูที่เห็นด้วย
เลื่อนชั้นเด็กที่เรียนช้าทุกปีเพื่อรักษาระดับอายุให้อยู่ในกลุ่มเดียวกับกับเพื่อน	2.3 %
ให้เด็กเรียนช้าชั้น 1-2 ปี จึงเลื่อนชั้นแม้ว่าจะมีความรู้จะยังไม่ได้มาตรฐานก็ตาม	15.0 %
ให้เด็กเรียนช้าเรียนช้าชั้นจนกว่าระดับความรู้จะอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน	0.8 %
ให้เด็กเรียนช้าได้เลื่อนชั้นหรือช้าชั้นโดยอาศัยการพิจารณาจากหลักจิตวิทยาที่ว่าด้วยความแตกต่างระหว่างบุคคล	81.8 %

⁷National Education Association Research Division, "What Teachers Think," Research Report 1965-r13 (Washington, D.C.: National Education Association, 1965), p. 34.

ผลการสำรวจปรากฏว่า ครูส่วนมากเห็นด้วยกับการที่ให้เด็กเรียนซ้ำได้เลื่อนชั้น ในกรณีที่ครูเห็นว่าสมควร ดังนั้นในระบบการเลื่อนชั้นโดยอัตโนมัติจึงมีครูและผู้บริหาร เป็นจักรกลที่สำคัญยิ่ง

สมาคมการศึกษาของสหรัฐอเมริกาได้รวบรวมข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นของ นักการศึกษาหลาย ๆ ท่าน และได้สรุปออกมาเป็นหลัก 6 ประการที่ครูและผู้บริหาร - โรงเรียนประถมศึกษาจะได้นำไปปฏิบัติเกี่ยวกับการเลื่อนชั้น ดังนี้คือ⁸

1. การเลื่อนชั้นจะต้องพิจารณาถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นอันดับแรก
2. การเลื่อนชั้นต้องอาศัยองค์ประกอบอื่น ๆ ในการตัดสินใจ ไม่ควรใช้ความ สัมฤทธิ์ผลทางควาวิชาการแต่เพียงอย่างเดียว
3. การเลื่อนชั้นโดยอัตโนมัติจะประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับระบบการ บริหารโรงเรียน ตลอดจนข้อตกลงระหว่างครูทุกคนในโรงเรียนในการที่จะตัดสินใจการ เลื่อนชั้นของเด็ก
4. การเลื่อนชั้นโดยอัตโนมัติต้องพิจารณาหลักสูตรของแต่ละชั้นที่จะเชื่อมโยงกัน ตลอดจนประมวลการสอน วิธีสอนก็ต้องยืดหยุ่นและมีความต่อเนื่องกันด้วย
5. เนื้อหาที่นำมาสอนต้องเหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคลและความต้องการ ของเด็ก
6. การเลื่อนชั้นโดยอัตโนมัติควรต่อเนื่องและเชื่อมโยงกันทุกชั้น หมายความว่า ถ้าใช้ระบบการเลื่อนชั้นแบบนี้ก็ควรจะใช้ทุก ๆ ระดับชั้น นอกจากนั้นเด็กแต่ละคนจะต้องมี ระเบียบสะสมควย

ทฤษฎีสำคัญที่ควรยึดเป็นแนวปฏิบัติในการใช้ระบบการเลื่อนชั้นโดยอัตโนมัติอีก ทฤษฎีหนึ่งคือ ทฤษฎีการเลื่อนชั้นแบบต่อเนื่อง (Theory of Continuous Progress) ซึ่งมีดังต่อไปนี้คือ⁹

⁸ Emery Stoops, and Russell E. Johnson, Elementary School Administration (New York: McGraw-Hill Book Company, 1967), p. 375.

⁹ National Educational Association Research Division, loc. cit.

1. คณะครูในโรงเรียนต้องศึกษาโปรแกรมการเรียนการสอน วิธีการวัดผล วิธีการคัดและแยกกลุ่มเด็ก
 2. คณะครูต้องเข้าใจพัฒนาการและความต้องการของเด็กเป็นอย่างดี
 3. โปรแกรมการสอนต้องยืดหยุ่นได้
 4. ผู้ปกครองของนักเรียนจะต้องมีส่วนร่วมในการจัดโปรแกรมต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนกำหนดขึ้น
 5. กิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาในค่าน้ำร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญานั้นจะต้องยึดถือความเหมาะสมของวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนวิธีการสอนเป็นประการสำคัญ
 6. คณะครูและผู้ปกครองต้องร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด
 7. การแก้ปัญหาให้นักเรียนในแต่ละห้องให้ถือว่าเป็นความร่วมมือของครูในโรงเรียนที่จะต้องรับผิดชอบร่วมกัน ไม่เป็นหน้าที่ของครูประจำชั้นแต่เพียงผู้เดียว
 8. จำนวนนักเรียนในแต่ละห้องเรียนไม่ควรจะมากเกินไป
- Ragan และคณะ¹⁰ ได้กล่าวถึงการเลื่อนชั้นโดยอัตโนมัติไว้ดังนี้
1. ครูต้องยึดถือพัฒนาการของเด็กเป็นสำคัญ
 2. ครูต้องเปลี่ยนแปลงวิธีการสอนให้เหมาะกับกลุ่มของนักเรียน
 3. โรงเรียนต้องอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้คือ
 - 3.1 คณะครูมีขวัญดี (Morale) ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเป็นผู้ที่สามารถเข้าใจและมองเห็นปัญหาต่าง ๆ อย่างถ่องแท้ มีความยุติธรรมและเห็นอกเห็นใจผู้อยู่ใต้วงศ์กับปัญหา
 - 3.2 สถานที่ตั้งของโรงเรียนไม่อยู่ในที่แออัดหรือเสื่อมโทรม

¹⁰William B. Ragan, and Others, Modern Elementary School (New York: Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1966), p. 464.

- 3.3 มีอาคารสถานที่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน
 3.4 จำนวนครูและนักเรียนไม่ควรสูงกว่าอัตราส่วน 1:25
 3.5 ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองอยู่ในระดับปานกลางขึ้นไป
 3.6 สภาพการเรียนการสอนมีการใช้วัสดุอุปกรณ์เข้าช่วย ตลอดจนใช้แหล่ง
 ทรัพยากรหรือแหล่งวิชาในชุมชนรอบๆโรงเรียนตั้งอยู่
4. นักเรียนจะต้องมาเรียนอย่างสม่ำเสมอ

ปัจจุบันโรงเรียนประถมศึกษาในสหรัฐอเมริกาถ้าวัยละ 80 ของจำนวนโรงเรียน
 ประถมศึกษาทั้งหมดได้หันมาใช้ระบบการเลื่อนชั้นโดยไม่มี การสอบไล่ปลายปีในทุกระดับชั้น
 ทั้งนี้เพราะว่าระบบการวัดผลประเภทนี้นอกจากจะช่วยขจัดปัญหาเด็กเรียนซ้ำชั้นแล้ว ในขณะที่
 เดียวกันก็จะไม่มีนักเรียนคนใดได้เลื่อนชั้นปีละ 2 ครั้ง (Double Promotion) ด้วย
 ประเทศไทยได้เริ่มนำโครงการเลื่อนชั้นโดยอัตโนมัติมาทดลองใช้ในปี พ.ศ.
 2507 เนื่องจากในปีเดียวกันนี้กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้สำรวจพบว่า
 ในระดับประถมศึกษาที่มีนักเรียนสอบตกเป็นจำนวนมาก และจำนวนนี้ได้เพิ่มขึ้นทุกปี โดยเฉลี่ย
 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2503 - 2506 มีนักเรียนประถมศึกษาตอนต้นซ้ำชั้นประมาณปีละ 6 - 7
 แสนคน ทำให้รัฐบาลต้องสูญเสียเงินไปเป็นจำนวนมากสำหรับนักเรียนที่ซ้ำชั้นนี้ ซึ่งเป็น
 ปัญหาที่น่าหนักใจปัญหาหนึ่งในวงการศึกษ อย่างไรก็ตาม การประชุมยูเนสโกภาคี
 ในเอเชียขององค์การศึกษาวិทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ¹¹ (United
 Nations Educational Scientific and Cultural Organization) ที่กรุง-
 การากีประเทศปากีสถาน ระหว่างวันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ. 2502 ถึงวันที่ 9 มกราคม
 พ.ศ. 2503 มีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งหมด 17 ประเทศ คือ ออสเตรเลีย ออสเตรเลีย พม่า เขมร
 ลังกา จีนคณะชาติ อินเดียน อินโดนีเซีย อิหร่าน ญี่ปุ่น เกาหลี อ่าว มลายู
 เนปาล ปากีสถาน ฟิลิปปินส์ ไทย และเวียดนาม เป็นการประชุมที่เกี่ยวกับการ

¹¹ ชู แสงศักดิ์, "ยูเนสโกกับแผนการากี," วารสารศูนย์ศึกษา, 1 (มกราคม,
 2509), 58-70.

ประถมศึกษาของประเทศไทยในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ผลของการประชุมปรากฏว่า การประถมศึกษาของประเทศไทยต่าง ๆ ในแถบนี้ยังล้าหลังอยู่มาก โดยเฉพาะระบบการวัดผลประเภทที่ถือคะแนนสอบไล่เป็นเกณฑ์ตัดสิน ดังนั้นหลังจากที่การประชุมสิ้นสุดลง แต่ละประเทศจึงได้มีการปรับปรุงระบบการวัดผลการศึกษาโดยมีการนำหลักทางการศึกษามาใช้เกณฑ์ในการตัดสินการเลื่อนชั้นของนักเรียนนอกจากจะใช้การวัดผลการเรียนระหว่างปีและปลายปีแล้ว ยังจะต้องพิจารณาถึงพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาด้วย การตัดสินเกี่ยวกับพัฒนาการในด้านต่าง ๆ นั้นขึ้นอยู่กับดุลพินิจของครูผู้สอนซึ่งยังไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอน จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการจึงเริ่มวางโครงการในการที่จะนำระบบการเลื่อนชั้นโดยอัตโนมัติมาใช้ โดยเริ่มทำการทดลองซึ่งจัดทำเป็นโครงการห้าปีก่อน หากผลการทดลองเป็นที่น่าพอใจก็จะได้นำมาใช้จริงต่อไป โครงการทดลองแบ่งออกเป็น 2 ระยะคือ

ระยะที่ 1 เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2507-2510 เป็นระยะที่ดำเนินงานเพื่อหาแนวทางของโครงการ โดยทำการทดลองในชั้นประถมศึกษาตอนต้น โรงเรียนที่ใช้ทดลองมี 4 โรงเรียน คือ

- โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์
- โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์
- โรงเรียนวัดบางปะกอก
- โรงเรียนวัดหนึ่ง

ระยะที่ 2 เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2509-2512 เป็นระยะที่ขยายโครงการทดลองออกไปยังส่วนภูมิภาค โดยทำการทดลองในชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนที่ใช้ทดลองมีดังนี้

- โรงเรียนส่วนกลาง 18 โรงเรียน
- โรงเรียนส่วนภูมิภาค 144 โรงเรียน ซึ่งแยกได้ดังนี้
 - โรงเรียนอนุบาล 45 โรงเรียน
 - โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา 75 โรงเรียน

โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ 4 โรงเรียน

โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด 20 โรงเรียน

การนำระบบการเลื่อนชั้นโดยอัตโนมัติมาทดลองใช้มีข้อที่แตกต่างจากต่างประเทศ ซึ่งเลื่อนชั้นโดยไม่มี การสอบไล่ปลายปีทุกระดับชั้น แต่ของประเทศไทยได้ทดลองเลื่อนชั้น โดยไม่มี การสอบไล่ปลายปีในบางชั้นเท่านั้น หลักการและวิธีดำเนินงานสรุปได้ดังต่อไปนี้¹²

1. จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อควบคุมดูแลโรงเรียนที่อยู่ในโครงการทดลอง ซึ่งประกอบด้วยอธิบดีกรมสามัญศึกษา เป็นประธาน รองอธิบดี เป็นรองประธาน และศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา เป็นกรรมการ สำหรับโครงการทดลองที่ขยายออกไปในส่วนภูมิภาค มีคณะกรรมการส่วนภูมิภาคซึ่งประกอบด้วยศึกษาธิการจังหวัดเป็นประธาน ศึกษาานิเทศก์จังหวัด เป็นกรรมการ

2. ทำการคัดเลือกโรงเรียนที่จะใช้ทดลอง โดยยึดเกณฑ์ในการคัดเลือกดังต่อไปนี้

2.1 เป็นโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา หรือองค์การบริหารส่วนจังหวัด

2.2 ในรอบ 3 ปีที่ผ่านมาต้องมีนักเรียนเข้าสอบปลายปีเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า

ร้อยละ 95

2.3 ในรอบ 3 ปี แต่ละปีจะต้องมีนักเรียนเลื่อนชั้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 90

2.4 เวลาเรียนของนักเรียนเฉลี่ยแล้วไม่ต่ำกว่าร้อยละ 90

2.5 โรงเรียนจะต้องมีเวลาเปิดทำการสอนในรอบปีหนึ่ง ๆ ไม่น้อยกว่า

180 วัน

2.6 มีอัตราส่วนครูกับนักเรียนดังนี้

ประถมศึกษาตอนต้น 1:35

ประถมศึกษาตอนปลาย 1:25

¹²กรมสามัญศึกษา, สรุปผลการดำเนินงานโครงการทดลองเลื่อนชั้นนักเรียนโดยสอบปลายปีเป็นบางชั้น ปีการศึกษา 2509-2512 (พระนคร: 2514), หน้า 2-3.

2.7 ครูใหญ่มีวุฒิประกาศนียบัตรครูมัธยมเป็นอย่างน้อย

2.8 จำนวนครูในโรงเรียนที่มีวุฒิไม่ต่ำกว่าประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) ต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของจำนวนครูทั้งหมด และมีความรับผิดชอบต่องานของโครงการ

2.9 มีอาคาร ครุภัณฑ์ เพียงพอกับจำนวนนักเรียน

2.10 มีอุปกรณ์การสอนเพื่อช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนของแต่ละวิชา
ให้ได้ผล

2.11 นักเรียนมีเครื่องเขียนแบบเรียนเพียงพอกับความจำเป็น

3. จัดให้มีการทดสอบระหว่างปี เพื่อทดสอบความก้าวหน้าของนักเรียนตามระเบียบว่าด้วยการวัดผลการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ

4. คณะกรรมการควบคุมโรงเรียนจะต้องใช้ข้อทดสอบเพื่อวัดสัมฤทธิ์ผลในการเรียนของนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นมีวิชา เลขคณิต ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ส่วนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายมีเพิ่มอีก 1 วิชาคือ ภาษาอังกฤษ การทดสอบสัมฤทธิ์ผลในการเรียนให้กระทำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

5. มีการสอบไล่ปลายปีในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ประถมปีที่ 4 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ส่วนชั้นที่เลื่อนขึ้นไปโดยอัตโนมัติได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ประถมปีที่ 3 ประถมปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

6. ให้ครูประจำชั้นเลื่อนไปสอนในชั้นเดิมอีก 1 ปี เพื่อจะได้ช่วยเหลือเด็กอย่างเต็มที่

7. นักเรียนที่จะเลื่อนชั้นโดยไม่มีการสอบไล่ปลายปีต้องมีเวลาเรียนอย่างน้อยร้อยละ 60 ของเวลาเรียนทั้งหมด

8. คณะกรรมการฝ่ายวิชาการซึ่งประกอบด้วยศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา และศึกษานิเทศก์จังหวัด จะทำการทลอมหลักสูตรชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6-7 เข้าด้วยกัน ครูมีหน้าที่ดำเนินงานตามคำแนะนำของคณะกรรมการ

9. ศึกษานิเทศก์จังหวัดต้องรายงานผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนในส่วนภูมิภาค
ให้กรมสามัญศึกษาทราบ

หลังจากการทดลองไค้สิ้นสุดลงในปีการศึกษา 2512 กรมสามัญศึกษา กระทรวง
ศึกษาธิการ¹³ จึงได้รวบรวมสถิติต่าง ๆ ที่ได้จากโครงการทดลองเลื่อนชั้นโดยอัตโนมัติ
ทั้งในโรงเรียนส่วนกลางและส่วนภูมิภาคที่ใช้เป็นโรงเรียนทดลอง ซึ่งสรุปผลไค้ดังนี้

1. สถิติการมาทำงานของครู คิดเฉลี่ยร้อยละ 94
2. สถิติการมาเรียนของนักเรียน คิดเฉลี่ยร้อยละ 93
3. สถิติการสอบไล่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 4 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 7

ปีการศึกษา 2510	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	สอบไค้ร้อยละ 90.55
ปีการศึกษา 2511	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	สอบไค้ร้อยละ 92.48
	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	สอบไค้ร้อยละ 97.43
ปีการศึกษา 2512	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	สอบไค้ร้อยละ 94.24
	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	สอบไค้ร้อยละ 97.43
	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7	สอบไค้ร้อยละ 99.12
4. สถิติการวัดสัมฤทธิผลในการเรียนซึ่งกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
ได้ทำการทดสอบสัมฤทธิผลในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 7

ปีการศึกษา 2511	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	
	โรงเรียนส่วนกลาง	สอบไค้ร้อยละ 84.91
	โรงเรียนส่วนภูมิภาค	สอบไค้ร้อยละ 52.84
ปีการศึกษา 2512	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	
	โรงเรียนส่วนกลาง	สอบไค้ร้อยละ 89.53
	โรงเรียนส่วนภูมิภาค	สอบไค้ร้อยละ 65.34

¹³เรื่องเดียวกัน, หน้า 8.

ปีการศึกษา 2512 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7

โรงเรียนส่วนกลาง สอบได้ร้อยละ 89.42

โรงเรียนส่วนภูมิภาค สอบได้ร้อยละ 78.69

จากสถิติข้างต้นจะเห็นว่า การปฏิบัติงานของครู การมาเรียนของนักเรียน ตลอดจนผลการสอบไล่ของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์สูง โดยเฉพาะสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนส่วนกลาง ส่วนสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนในส่วนภูมิภาคอยู่ในระดับปานกลาง อย่างไรก็ตาม กระทรวงศึกษาธิการพิจารณาเห็นว่า หากโรงเรียนมีความพร้อมในด้านอาคารสถานที่ บุคลากร และวัสดุอุปกรณ์การสอนต่าง ๆ แล้ว นักเรียนย่อมได้รับความรู้และประสบการณ์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและสามารถจะเลื่อนไปเรียนในชั้นต่อไปได้ โดยไม่ต้องมีการสอบไล่ปลายปีในบางชั้น ดังนั้น - กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประกาศใช้โครงการเลื่อนชั้นโดยอัตโนมัติเป็นโครงการถาวรตั้งแต่วันที่ พ.ศ. 2514 เป็นต้นมา โรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานในสังกัดใด ๆ ก็ตาม หากประสงค์จะใช้โครงการนี้ก็ย่อมทำได้โดยปฏิบัติตามระเบียบที่ได้กำหนดไว้ข้างต้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในต่างประเทศได้มีการค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับการเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนที่มีการเลื่อนชั้นโดยอัตโนมัติ กับโรงเรียนที่มีการสอบไล่ปลายปีซึ่งพอจะเป็นแนวทางในการวิจัยครั้งนี้ คือ

ค.ศ. 1948 ฮอลล์ (Hall) และ ดีมาเรสต์ (Demarest)¹⁴ ได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลของนักเรียนในโรงเรียนที่ใช้การวัดผลโดยสอบไล่ปลายปีกับโรงเรียน

¹⁴William F. Hall, and Ruth Demarest, "Effect on Achievement Scores of a Change in Promotional Policy," Elementary School Journal, LVIII (October, 1957), 204 - 208.

ที่ใช้การวัดผลแบบเลื่อนชั้นโดยอัตโนมัติ ในโรงเรียนฟีนิก (Phoenix School District Number 1) โดยนำแบบทดสอบวัดระดับสติปัญญา (Kurlmann Anderson Group Intelligence Tests) และแบบทดสอบมาตรฐานทางภาษาและเลขคณิตไปทดสอบนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในระหว่างปี ค.ศ. 1946-1947 ซึ่งในขณะนั้นโรงเรียนฟีนิกยังใช้ระบบการเลื่อนชั้นโดยสอบไล่ปลายปี ต่อมาในปี ค.ศ. 1948 ทางโรงเรียนได้เปลี่ยนระบบการวัดผลโดยหันมาใช้ระบบการวัดผลแบบเลื่อนชั้นโดยอัตโนมัติ ผู้วิจัยได้เว้นระยะการทดสอบ 10 ปี ดังนั้นในปี ค.ศ. 1955-1956 จึงทำแบบทดสอบวัดสติปัญญาซึ่งเคยใช้มาแล้วในครั้งแรกมาทดสอบนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต่อจากนั้นได้เลือกนักเรียนที่มีระดับสติปัญญาใกล้เคียงกับกลุ่มที่ได้ทำการทดสอบไว้ในครั้งแรก โดยการจับคู่ตามเพศ คือเด็กหญิงคู่กับเด็กหญิง และเด็กชายคู่กับเด็กชาย หลังจากนั้นจึงได้นำแบบทดสอบทางภาษาและเลขคณิตชุดเดิมไปทดสอบนักเรียนกลุ่มหลัง ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. สมรรถนะทางการเรียนภาษาของนักเรียนทั้งสองกลุ่มซึ่งเปลี่ยนระบบการวัดผลจากสอบไล่ปลายปีมาเป็นการเลื่อนชั้นโดยอัตโนมัติ ไม่มีความแตกต่างกัน
2. สมรรถนะทางการเรียนเลขคณิตของนักเรียนทั้งสองกลุ่มก็ไม่มีความแตกต่างกันด้วย

จากผลการวิจัยนี้ โรงเรียนฟีนิกจึงได้ใช้ระบบการเลื่อนชั้นโดยอัตโนมัติตลอดมา โดยถือว่าระบบการเลื่อนชั้นแบบนี้สามารถจะขจัดข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสภาพการเรียนการสอนได้ ซึ่งผู้วิจัยให้ชื่อว่า "การเลื่อนชั้นโดยยืดยังคดเป็นหลัก" (Social Promotion) กล่าวคือ เด็กจะได้เรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มอายุเดียวกัน อันจะทำให้ไม่เกิดปัญหาในด้านการศึกษา ซึ่งจะมีผลกระทบต่อสมรรถนะทางการเรียนของนักเรียน

ค.ศ. 1953 Cook¹⁵ ได้ทำการศึกษาเรื่องการจัดกลุ่มและการเลื่อนชั้นในโรงเรียนประถมศึกษา โดยแบ่งนักเรียนที่สอบตกออกเป็น 2 กลุ่ม ให้กลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มเลื่อนชั้น อีกกลุ่มหนึ่งให้เรียนซ้ำชั้น นักเรียนทั้งสองกลุ่มนี้มีความสามารถในการเรียนอายุสมองและอายุปฏิบัติใกล้เคียงกัน ต่อมาจึงนำแบบทดสอบวัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ซึ่งเป็นมาตรฐานไปทดสอบนักเรียนทั้งสองกลุ่มนี้ ปรากฏว่ากลุ่มที่ได้เลื่อนชั้นมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนซ้ำชั้น

ค.ศ. 1955 Sister Mary Camille Kliebhen¹⁶ ทำการทดลองเพื่อศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชายชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตัวอย่างประชากรในการศึกษาคั้งนี้คือนักเรียนชายชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 479 คน โดยใช้แบบทดสอบมาตรฐาน 8 ชุด และแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเอง 9 ชุด ใช้แบบทดสอบของ Kurlmann Anderson ในการวัดอายุสมอง (Mental age) และแบบทดสอบเหตุผลทางคณิตศาสตร์ของแอสตันฟอร์ด (Stanford Arithmetic Reasoning Test) วัดความสามารถในการแก้ปัญหา ผลการวิจัยหนึ่งปรากฏว่า นักเรียนชายชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีความสามารถและทักษะอื่น ๆ ในทางคณิตศาสตร์น้อยมีแนวโน้มที่จะมีความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ได้น้อยกว่า

¹⁵W.W. Cook, Grouping and Promotion in the Elementary School (Minneapolis: University of Minnesota Press, 1953), p. 3.

¹⁶Sister Mary Camille Kliebhen, "An Experimental Study Arithmetic Problem Solving Ability of 6th. Grade Boys," (The Catholic University of America, Washington D.C. 1955) quoted in Kenneth E. Brown, Analysis of Research in the Teaching of Mathematic 1955 and 1956, Bulletin 1958, No. 4, p. 51.

ค.ศ. 1957 Collier¹⁷ ได้ศึกษาเกี่ยวกับความเข้าใจและความสามารถในการใช้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ระหว่างนักเรียนทั้งสองเพศ โดยสร้างแบบทดสอบวิชาคณิตศาสตร์ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 เกี่ยวกับความเข้าใจทางคณิตศาสตร์ ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความสามารถในการใช้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ แบบทดสอบแต่ละตอนมี 40 ข้อ ไปทดสอบนักเรียนชั้นประถมปีที่ 5 และ 6 ในรัฐไอโอวา จำนวน 220 คน ผลการวิจัยพอจะสรุปได้ว่า นักเรียนทั้งสองเพศมีความเข้าใจและความสามารถในการใช้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเชิงสถิติ

ค.ศ. 1962 Blackstock¹⁸ ได้ศึกษาดำเนินการของโรงเรียนประถมศึกษาตอนต้น ซึ่งจัดระบบการวัดผลโดยไม่แบ่งชั้น (Ungraded Primary Units) ซึ่งทางโรงเรียนได้จัดในลักษณะการเลื่อนชั้นโดยอัตโนมัติ คือไม่มีการเรียนซ้ำชั้น ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนเหล่านั้น แบบสอบถามได้ถามเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน การจัดสภาพการเรียนการสอน หลักสูตร ประมวลการสอน โครงการสอน แบบเรียน และหนังสืออ่านประกอบ นอกจากนั้นยังถามเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างบ้านกับโรงเรียน ตลอดจนพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ปกครองนักเรียน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การจัดสภาพการเรียนการสอนในลักษณะดังกล่าวได้รับความสำเร็จเป็นอย่างมาก
2. อาคารเรียน ขนาดของห้องเรียน ตลอดจนการบริหารงานภายในโรงเรียน มีผลต่อความสำเร็จของนักเรียน

¹⁷C.C. Collier, "The Development and Evaluation of a Non-Computation Mathematic Test for Grade 5 and 6." Dissertation Abstract Michigan, 17 (1959), 1027-1028.

¹⁸Cecilia Roan Blackstock, University of Houston, A Field Study to Initiate and Ungraded Primary School in Brazosport, Dissertation Abstracts, (1962), p. 2258.

3. การเข้าใจและยอมรับในโปรแกรมต่าง ๆ ของครูในโรงเรียนมีความสำคัญต่อผลสำเร็จของโรงเรียน

4. ครูจำเป็นต้องชี้แจงให้ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการการศึกษา (Board of Education) เข้าใจวัตถุประสงค์และแนวทางในการจัดการศึกษาของโรงเรียน

5. ครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการการศึกษาต้องร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด

ค.ศ. 1966 Wilmajean Williams¹⁹ ได้ศึกษาสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนที่มีการสอบไล่ปลายปีกับโรงเรียนที่ไม่มีการสอบไล่ปลายปี โรงเรียนประเภทหลังจะหลอมหลักสูตรชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 เข้าด้วยกัน การเรียงลำดับเนื้อหาในการสอนใช้ความต้องการและพัฒนาการของนักเรียน ตลอดจนเหตุการณ์ที่เห็นว่าเหมาะสมเป็นเกณฑ์ นักเรียนที่จะเลื่อนขึ้นมาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จะต้องผ่านหลักสูตรทั้ง 3 ชั้นนี้มาแล้ว ซึ่งชั้นเหล่านี้ไม่มีการสอบไล่ปลายปี ผู้วิจัยได้นำนักเรียนที่ผ่านโปรแกรมดังกล่าวมาจับคู่กับนักเรียนอีกโรงเรียนหนึ่งซึ่งใช้ระบบการเลื่อนชั้นโดยสอบไล่ปลายปี ในการจับคู่ใช้อายุ ชั้น เพศ และระดับสติปัญญาเป็นเกณฑ์ ซึ่งได้ทั้งหมด 38 คู่ หลังจากนั้นได้นำแบบทดสอบมาตรฐาน 2 ชุด ชุดหนึ่งเป็นแบบทดสอบวิชาเลขคณิต อีกชุดหนึ่งเป็นแบบทดสอบทางภาษาซึ่งประกอบด้วยความหมายของคำ (Word meaning) ความหมายของข้อความ (Paragraph meaning) และทักษะในการสะกดคำ (Spelling word study skills) ไปทดสอบนักเรียนทั้ง 38 คู่ ผลของการวิจัยปรากฏว่า

1. นักเรียนที่มาจากโรงเรียนที่ไม่มีการสอบไล่ปลายปีมีสัมฤทธิ์ผลในการอ่านข้อความมากกว่านักเรียนที่มาจากโรงเรียนที่ใช้ระบบการสอบไล่ปลายปี
2. นักเรียนหญิงมีสัมฤทธิ์ผลในการสะกดคำสูงกว่านักเรียนชาย

¹⁹Wilmajean Williams, "Academic Achievement in a Graded School and in a Non-graded School," Elementary School Journal, 67 (December, 1966), 135-139.

3. สมรรถผลในวิชาอื่น ๆ ยกเว้นการเข้าใจความหมายของข้อความของนักเรียน
ที่มาจากโรงเรียนทั้งสองประเภท ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเชิงสถิติ

4. นักเรียนชายมีสมรรถผลในการเรียนเลขคณิตสูงกว่านักเรียนหญิง

จากการค้นคว้าดังกล่าวทำให้เห็นว่า นักการศึกษาในต่างประเทศให้ความสนใจ
ต่อระบบการวัดผลที่ไม่มีการสอบไล่ปลายปีเป็นอย่างมาก โดยมุ่งศึกษาเปรียบเทียบ -
สมรรถผลทางการเรียนในค่านต่าง ๆ ระหว่างนักเรียนในโรงเรียนที่มีการเลื่อนชั้นโดย
อัตโนมัติกับโรงเรียนที่มีการสอบไล่ปลายปี สำหรับประเทศไทยยังไม่มีผู้ใดทำการวิจัย
เพื่อเปรียบเทียบสมรรถผลทางการเรียนระหว่างนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนทั้งสองประเภทนี้
มาก่อน ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาสมรรถผลทางการเรียนโดยเฉพาะสมรรถผลทางการ
เรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนซึ่งมีระบบการวัดผลที่ต่างกัน
ดังกล่าว เพื่อจะทราบว่าความแตกต่างระหว่างระบบการวัดผลของโรงเรียนจะเป็นผล
ทำให้สมรรถผลทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์แตกต่างกันหรือไม่